

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre 12 korona
 Félévre 6 korona
 Negyedévre . . . 3 korona
 Egyes szám ára 12 fillér

MEGJELENIK VASÁRNAP
 ÉS CSÜTÖRTÖK REGGEL

HATÁRÓR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

□ □ Ujvidék, □ □
 Petőfi-utca 47. szám,

ahová a lap szellemi s anyagi részét
 illető közlemények küldendők.

Ilyen közleményeket és megkérés
 éseket lapunk nyomdája is elfogad.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Munkában a delegáció.

Irta: Dr. Vadász Sándor.

A politikai világ figyelme és érdeklődése egy időre most ismét a császárváros felé irányul, ahol a delegációk tanácskozásukat megkezdték. Kormányunk és a delegációba megválasztott politikusaink már Bécsben vannak és a lázas kíváncsiság, amely munkájuk eredménye iránt politikai körökben megnyilvánul, a mai viszonyok között teljesen érthető és természetes. Hetek óta olyan szelek fujdogáltak Bécs felől, amelyeknek érintése fázós borongást kelt az országban mindenfelé. *Terhek alatt roskodozó*, a létfontartás és anyagi boldogulás nehéz küzdelmében végkép elcsigázott magyar nemzetünktől *ujabb és horribilis vér- és pénzáldozatot* szándékoznak kérni a „monarchia” nagyhatalmu urai. Az utolsó idők jelenségei félreismerhetetlenül tanúsítják, hogy az évek óta kísértő veszedelem, amelyet a közös hadsereg ujonclétszámának felemelése és a vele járó horribilis anyagi áldozat jelent, a megvalósulás akut stádiumába jutott.

Allapítsuk meg egy kissé közelebről a helyzet prognosztikonját és vegyük szemügyre a delegációk mostani munkássága kapcsán a jövő eshetőségeit.

Amikor a 67-es kiegyezés megalkotói a delegáció intézményét törvénybe iktatták, azt hitték, hogy zárókövét rakták le annak az évszázados küzdelemnek, amelyet a magyar nemzet léte, fennállása és önálló államisága érdekében folytatni volt kénytelen a pragmatika szankcióból folyó jogainak és kötelezettségeinek érvényesítése terén. Két egyenlő számú testület kreálásával gondolták megóvni azt az egyensúlyt, amelynek fenntartása nélkül a közös ügyek (külügy, hadügy és ezekre vonatkozó pénzügy), megújuló surlódások nélküli elintézése biztosíthatónak nem látszott. E végből a delegációk jogkörébe utalták a közös külügyminiszter, a közös hadügyminiszter és a közös pénzügyminiszter jogi és politikai felelősségre vonhatóságát szabadságát. Nem üres fikciónak szánták ezt, hanem alkotmánybiztosítéknak teremtették meg abból a célból, hogy a megjelölt ügyekben a két állam *teljesen egyforma* és egyenlő érvényesülésének, az u. n. paritásnak lehetőségét biztosítsák.

A magyar nemzet nagy többsége elfogadta a kiegyezést és reménytel, megnyugvással tekintett a jövő elébe.

Voltak ugyan vezető államférfiak között sokan, akik a delegáció intézményével összekapcsolt intenciók *őszinteségében és lojális megvalósításának lehetőségében* eleve kételkedtek és ezt az intézményt, amely sehogy sem felel meg az önálló magyar államiság attribútumainak, a leg-határozottabban visszautasították, az abban való részvételt megtagadták. — Kossuth Lajos végzetesnek jelentette ki a magyar nemzet függetlenségi és önállósági küzdelmeire egy ilyen „centralparlament” megalkotását és azzal szemben a legnagyobb ovatosságot, tartózkodást, kényszerű részvétel esetén pedig a legrigorozusabb ellenőrzést ajánlotta nemzetére figyelmebe.

A kételkedők szavát figyelemmel hallgatta az ország, de bizott és remélt egy jobb kor eléréztében és *várakozással* nézett a delegáció intézményének bevalása elé, különösen abból a szempontból, hogy egy nemzet legfontosabb életszerveiben a nemzetközi képviselőnél, és a hadierő organizálásánál jogai és aspirációi nemzeti szellemben mennyiben fognak megvalósulni?

Harminc évet meghaladó idő óta áll fenn és működik a delegáció. Kifejlődtek ezen idő alatt bizonyos olyan ünnepélyes aktusok a delegációval kapcsolatban, amelyek csak egy nemzet bizottságát illetik meg. Trónbeszéd, ünnepélyes fogadás az udvarnál, ünnepi ceremóniák és ebédek mind olyan külsőségek, amelyek a rendezők azon szándékába engednek bepillantást, hogy ezt a szervezetet valamiféle *birodalmi* törvényhozó testület jellegével ruházzák fel és a nagy külföldön ilyen téves közjogi elfogás kialakulására adjanak alapot.

Uj helyzet állott elő, amióta a delegációban résztvesznek azok is, akik a 67-es közjogi alap elvi ellenségei. Több ízben tiltakozás történt ezen meg nem illett zollemlítások ellen és megindult a harc, hogy ha már a delegáció intézménye fennáll, az ne csak *parlamentáris eltemetője* legyen a teljes paritásra irányuló törekvéseknek, de a külügy és a hadügy terén egyaránt fejlesztője, előbbre vivője és érvényesítője legyen jogosult kívánságainknak.

Az ideai delegáció korszakos jelentőségű. Jönnek a véderőtörvény reformjával, a létszámfelemeléssel, a szolgálati idő megváltoztatásával, a katonai terhek óriási fokozásával, a katonai beruházások

rendkívüli méreteivel. Előterbe nyomul a döntő kérdés: *mindezekért hol és miben van a rekompensáció*, a nemzeti jogok és aspirációk kielégítése terén? *Inkább, mint valaha bármikor* élére állítódik a probléma: ér-e valamit a delegáció és mennyit ér?

E kérdések elbírálása jövő cikkünk tárgya.

Pesti lcvél.

Egy igazságos ítélet.

A magyar esküdtbírószág kevés olyan ítéletet hozott az utóbbi időben, amely oly zavartalan összhangot és teljes érzelmi egységet létesített volna bíróság és közvélemény között, mint amilyen támadt a Haverda féle bünpörben hozott esküdtzéki ítélet nyomában. Annál örvendetesebb és megnyugtatóbb ez, mert az esküdtzék intézménye, a polgári szabadság-jogoknak ez a legnagyszerűbb biztosítóka, fényesen rehabilitálva lett, azon elfogult támadások után, amelyekkel tekintélyét, súlyát, megbízhatóságát és hasznavehetőségét megtépázni törekedtek.

Emlékezzünk csak vissza arra az országos felháborodásra, amely a szegedi esküdtek felmentő verdiktje nyomában támadt. A bünnek ott, az ítélet meghozatala után végbement apothozisa undort váltott ki minden jóézésű és erkölcsileg nem beteg ember lelkéből és ha a tömeg hangulata elfogulatlan ítéletnek rendszerint nem is akceptálható, az a fogadtatás, amelyben a Budapestre visszaérkező „drámai hősöknek” részük volt, csendes helyesléssel találkozott azoknál, akiknek még van ép és egészséges erkölcsi érzékük, hogy bün és erény, véték és könnyelműség között különbséget tenni tudjanak.

Legtöbb bíróságunknak, a királyi Kurriának a szegedi verdiktet megsemmisítő ítélete és a budapesti esküdtbírószágnak delegálása volt az első állomás, amelyből az erkölcsi igazság diadalutjára, megindult.

Züllésnek indult existenciák tipikus körképe bontakozott ki a Haverda féle bünügyben. Vagyonos családból származik egy leány, anyagi gondoktól menten nő fel, tanítatják, neveltetik. A leány szép. Szülei — amint ez sajnos gyakori eset, máshoz erőltetik, mint akit szíve vonzalmánál fogva férjéül választott. Kikapcsoljuk ennek etikai boncolását, annál is inkább, mert a nő züllése és a társadalmi lejtőn való gurulása lefelé egy későbbi időpontban következik be. — Férje és gyermeke van. Anya. Családi kötelesek hárnak reá és ezek tudata helyett benne rossz hajlamai, a könnyelmű és költekező életmód-

Bogdány és Társa, Ujvidék

II., Rákóczi-ut 66. (Telefon 219.) ☏ Budapest, VI., Dálnok-u. 12. SAJÁT HÁZBAN TELEFON 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatorna és világítási berendező vállalat.

hoz való fogékonysága ébred fel. Férjétől elválik. Eddig az ideig anyjával nem kerül súlyosabb konfliktusba. Attól kezdve életmódja, viselkedése, pazarló költsége értehetőleg felébreszti a más gondolatkörben élő, dolgozó és takarékoskodó, sőt nagy vagyona dacára fukarkodó anyának ellenszenvét, rosszasát, elítélését. Majd megvetését. Emberileg megmagyarázható, hogy anyja iránt nem valami nagyon rajong, ő azt szívtelennek, kegyetlennek, emberietlennek tartja és gondolja. De mindez nem teszi menthetővé, nem teszi megbocsáthatóvá a bünt, hogy anyjának láb alól való eltételére gondol és határozza el magát, Szándékának vitelére eszközre van szüksége. Egy nő kezében pedig minden törnél és fegyvernél biotaszabb és használhatóbb eszköz egy olyan férfi, akit bájaival megbabonázva, egy fényes és gondtalan jövővel hitegetve úgy vlsz és odavisz, ahová céljai megkívánják. A szerencsétlen eszköz adva van Jánossyban; és ha ő nincs, lett volna egy csomó más Jánossy, akit ugyanaz a lelki sivárság, beteges nagyraagyás és gyengeség predestinál, erre a szerepre. És hogy a trifolium meglegyen, kell egy ravasz és számító Vojthának is lenni, aki osztózik az imádott nő csábjában, segítő társa a terv kifőzésében és kivitelében egyaránt.

A magasabb erkölcsi törvény, az isteni törvények megtorló igazsága ment teljesedésbe — mindenkinek a megnyugvására —, amikor az esküdtek igazmondása folytán jóidőre megszabadult a társadalom azoktól, akik súlyosai és nagyot vértettek isteni és emberi törvények ellen egyaránt. Bukásuk kérelhetetlen végzettségére felett bőségesen lesz idejük elmélni. (p. h.)

A Nemzeti Szalon II. ujvidéki (XLIII. vidéki) mükiallítása.

Ujvidék szab. kir. város tornya alatt nagy ünnepeket ül a kultúra illetve a festőművészet. A városháza nagy közgyűlési termében és a kis tanácstermében mintegy 20 parván alkalmazásával sikerült a kiállítást minden várakozáson felül rendezni. A műtárgyak kellő világításba kerültek. Déri Béla igazgató és Rubovics Márk műtáros festőművészek kitétek magukért. Az estiórakban sétatárgyversenyvel teszik élvezetesebbé a műtárlatot látogató közönség idejét. — Általában igen kellemes benyomást gyakorol a kiállítás és e termék igen alkalmasnak bizonyultak! Kívánatos volna, ha ilyen kiállítást évente legalább egyszer rendeznének. A tanuló ifjuság műérzékét kelti az ilyen kiállítás és a tanintézetek hálával lehetnek az igazgatóság azon nemes elhatározásáért, hogy a tanulók 20 f. igen mérsékelt díjért tekinthetik meg ezen érdekes műremekeket.

Kiválóbb képek a következők: 2. Berkes Antal: Estefelétélen, olajf. 7. Bachmann Károly: Csendélet olajf. 8. Bachmann Károly: Csendélet olajf. 13. Bachmann Henriette: Csendélet. — (Miniatur igen jól kidolgozva, kalarábi, sárgarépa, köcsög.) olajf. 17. Bakos Tibor: Zöldség csendélet, vízf. 19. Bakos Tibor: Tyuktanulmányok vízf. 20. Baditz Ottó: Tavasz hangulat olajf. 21. Baditz Ottó: Judith 22. Juliska olajf. portrét. 23. Balló Ede: Csendélet, gyönyörű, különös gonddal kidolgozva olajf. 24. Beödi Balogh Gábor: Látogatóban olajf. karakterisztikus kép, tájviselet. 28. Bay Alajos: Csendélet olajf. 29. Benkő Ilona: Chrysanthemum olajf. 39. Bruck Miksa: Zbárv interieur olajf. 40. Bruck Hermina: Rózsák (pohárban igen szép és nagyon természetű) olajf. 45. Bruck Hermina: Dáliák olajf. 48. Burghardt Rezső: Ima (egy hath. templom világos, főképp a fehér színt érvényesíti.) 55. Csordák Lajos: téli táj (természet után látszik festve) olajf. 61. Gerritsen Vilmos: Ócskaságok 62. Esti újság csendélet, 62. a) Csendélet (olajf. miniatur) ezen 3 kép a legnagyobb gonddal, precizitással finoman van kidolgozva.

Városi Artézi Jódosfürdő Ujvidéken.

!! ÚJ BÉRLETRENDSZER !!

A minden oldalról megnyilatkozott közóhajnak engedve a közönség szempontjából is mindenütt bevált külföldi mintára

F-ü-r-d-ő- bérletrendszer

létesítünk, mely lehetővé teszi a közönségnek, hogy a fürdőt tetszése szerint akár naponta is használhatja, anélkül, hogy a jegyváltás kellemeltenségei terhelnék és ameltt igen olcsón jut a fürdőzéshez.

Négyféle bérletet létesítünk, melyek mindegyike automobillal INGYENES fürdőhasználattal van megszámitva.

HAVI BÉRLET jogosít egy hónapon át, naponta EGYSZERI I. o. fürdőre, vagy gőzfürdőre, fürdőruhával és automobillal használattal, ki és be. A bérlet a bérletjegy váltásának napján kezdődik és 30 napig érvényes. A jegy személyre szól és másra át nem ruházható.

EGY HAVI ilyen bérlet kerül	K. 20.-
NEGYEDÉVI bérlet kerül	AUTOMOBILLAL HASZNÁLATTAL „ 45.-
FÉLÉVI bérlet kerül	A FÜRÖHÖZ „ 70.-
EGÉSZ ÉVI bérlet kerül	ÉS VISSZA ÉS FÜRÖ- „ 100.-
Luxus fürdő havi bérlet	RUHÁVAL „ 40.-
II. oszt. fürdő havi bérlete	„ 12.-

A bérletjegyek BÁRMELY NAP válthatók és a jegy kiállítás napjától a jegyen feltüntetett lejáratáig napig érvényesek.

Ezzel a külföldön általános bevált rendszerrel a n. é. közönség kívánalmait óhajtottuk szolgálni.

BÉRLETJEGYEK kizárólag a fürdőpénztárnál válthatók.

Szives támogatást kér:
AZ UJVIDÉKI VÁROSI ARTÉZI JÓDOSFÜRDŐ
IGAZGATÓSÁGA.

— 67. Glatz Oszkár: Palóc leány tyukokkal. 78. Gerster Károly: Bretagnei leány (nagyon természetes szép karcsu testalkatát tünteti fel.) 81. Gerster Károly: Öreg gazda (eredeti természetű alak, ül és pipál) olajf. 87. Hadzsi Olga: Játék olajf. (kedves alakítás.) 88. Grünwald Klára: Planétás (véncigány asszony mellképe, igen eredeti hü.) olajf. 89. Jendrasik Jenő: köpülő olajf. 95. Kacziány Ödön: Utazás a Balaton körül olajf. 115. Kézdí Kovács László: Esthangulat, 116. Oszi est olajf. 127. Klammer Mariska: Ne féljen! olajf. (igen természetes, kedves kép.) 128. Klammer Mariska: Reggeli után olajf. 131. Klein Mór: Nyírfák, 133. Komáromi Katz Endréné: rózsák. 140. Kőszegi Fang Dezső: Vizi malom olajf. 142. Tanulmány: Krutsay Ferenctől olajf. 148. Knopp Imre: Mária Jézussal (jó kép) olajf. 159. Linek Lajos: Széll Kálmán (carrikatura rögtön felismerhető) rajz. 161. Littkei Antal: Major olajf. 168—169. Markó Ernő: felhős táj (2 drb.) (igen gondosan természet után hűen kidolgozott 4 kép, feltűnt sokaknak!) 171. és 173. Márton Ferenc: Illustráció és háztetők. olajf. 175. Mányai József: Olasz nő, 184. Müller Béla: Bajor leány életnagys. mellkép. 198. Paczka Ferenc: Tere fere olajf. (egy asztal körül ülnek a tolnai leányok és kedvesen csevegnek, pompás viseletük sz. vonásuk kiváló művészi tehetségre vall!) 202. Pallya Károly: Tóthfalusi ház olajf. 216. Rehnitz Élsa: Tanulmány (tipikus) olajf. 221. Stróbl Zsófia: Nyár olajf. 228. Székely Andor: Utca metszet olajf. 235. Tamássy Miklós: 248. Udvari Géza: Csendélet (porcellán kávé service.) Uferbach Jenő aradi festőművész főrealisk. rajztanár, kiválóbb szép természet utáni képei színponpa jó izléssel. 250. Kis kacsák (élethű) 251. hazafel (mintha élne.) 252. Tanuló leány, 253. Enyelgés (egy közönséges pórno hámozza a burgonyát és egy csinos legény enyeleg vele) olajfestmények. 225. Vámosné Eleőd Carola: Mese (kedves kép) olajf. 264. Veress Zoltán: Erdőrésztlet (természetes) olajf. 276. Wolf Károly: érdekes hír (egy szép női alak a Bpesti naplót olvassa) olajf. 178. Wolf Károly: olvasó öreg (kitűnő) 277. Bözsike. 279. Zádor István: rákospalotai asszony olajf. 281—282. Zemplény Tivadar: Baby és Szántás olajf. Várady Kálmán kir. főgimn. rajztanár jó képei: 292. krizantínok olajf. 296. merengő nő. 297: ujvidéki szerb temető. 298—299. Erdőssy Béla: Pataknál, csibés tyúk.

Plasztikai tárgyakból kiválnak: 89. 91. Istók János: Göre Gábor, öreg juhász. 158. Ligeti Miklós: Anonymus. 263. Vass Viktor Krisztusfej. Végre egy igen szép, kataloguson kívül álló kis olajfestményt Kacziány Ödön: Csárdáját kell említeni. Fernbach A. né vette meg.

HIREK.

Hadzics Antal kir. udvari tanácsossá történet kineveztetése alkalmából az üdvözlések egész halmazát kapta az ország minden részéből; ezek közül a legutóbb érkezett következő meglehangu üdvözléseket iktatjuk ide: a vörös kereszt egylettől mint az ujvidéki választmány elnöke: „Öszinte örömmel értesültünk O cs. és apostoli királyi Felsőségnek legfelsőbb elhatározásáról, mely szerint Méltóságodat a közügyek terén szerzett kiváló érdemeinek elismerésül m. kir. udvari tanácsosi cím adományozásával legkegyelmesebben kitüntetni méltóztatott. Méltóságod, mint az Ujvidék városi vörös-kereszt választmány elnöke évek óta lankadatlan munkásságot fejt ki a vezetése alatt álló választmány által ugy béke idején, mint háboru esetén elvállalt nagyarányu feladatok sikeres megoldása, nemkülönben az egyesület fokozatos fejlődése érdekében és készséggel megállapíthatjuk, hogy annak felvirágoztatása és általános népszerűsége is nagy részben ennek a hazafias és emberbaráti tevékenységnek az eredménye. Ezért kellemes kötelességünknek tartjuk, hogy Méltóságodat a jól megérdemelt kitüntetés

alkalmával melegen üdvözljük és az egyesületi központi igazgatóság legőszintébb szerencsekívánatait tolmácsoljuk. Budapesten, 1910. évi október hó 8-án. Kiváló tisztelettel az igazgatóság. Gróf Csekolics s. k. Jozipovich Géza s. k.

A nemzeti színházról: Nagy elfogalmságomban csak ma értesültem legfelsőbb kitüntetéséről s bár elkésve, de igaz szívből csatlakozom azokhoz, akik neked ehhez az igazán megérdemelt nagy kitüntetéshez szeretettel gratulálnak. Kérlek, fogadd szívesen nemcsak a magam, de a Nemzeti Színház őszinte és tiszteletteljes üdvözlését, azzal a kérésünkkel: tarts meg minket ezután is nagyrabecsült jóindulatodban. Fogadd ismételt őszinte szerencsekívánságaim és nagyrabecsülésem kifejezését. Budapesten, 1910. október 10. Tóth s. k. a Nemzeti Színház igazgatója.

A Kisfaludy társaságól: „A Kisfaludy-társaság tagjai kitüntetésed alkalmával legmelegebb testvéri üdvözlést küldik hű testvéreidnek. Beöthy, Vargha, Hegedűs, Kozma, Alexander, Riedl, Haraszti, Csengery, Sebők, Szavay, Négyesy, Gárdonyi, Angyal és Ferenzy.”

A takarékpénztár tőkeemelése. Az újvidéki takarékpénztár ma, október 16-án rendkívüli közgyűlést tart, melynek főtárgyát az alaptőkének 1.200.000 koronáról 2 millió koronára leendő emelése képezi. Csak nem rég, alig fél éve emelte a takarékpénztár alaptőkéjét s most ismét újabb 2000 drb. 400 korona névértékű 600 kor. árfolyamu részvény kibocsátásával kívánja alaptőkéjét 2 millióra emelni és tartaléktőkéi 1 millió koronára kiegészíteni. Ez az újabb tőkeemelés míg egyrészt az üzlet minden ágának forgalmi emelkedését bizonyítja, másrészt arról tesz tanúságot, hogy ez a pénzügyi intézet a vidéki pénzügyintézetek legnagyobbjai sorába lép s Balassa Henrik vezérigazgató szakképzettsége és összeköttetései révén hatalmas virágzásnak indult. A tervezett nagy tőkeemelés képesíteni fogja az intézetet a gazdasági élet erős fellendülésével kapcsolatosan jelentkező nagymérvű hitel igények teljes kielégítésére, azonfelül pedig hathatósan fokozni fogja ennek következtében erejét az a szoros összeköttetés, melyet Balassa Henrik vezérigazgatónak sikerült létrehozni az újvidéki Takarékpénztár s a Magyar leszámítoló és pénzváltóbank — hazai pénzpiacunk ezen egyik legelőkelőbb, európai hírű bankja között. A takarékpénztár iránti bizalom nagyságáról tanuskodik azon körülmény, hogy valaminek fél év előtt kibocsátott részvények, úgy a mostaniak is csakhamar elkeltek.

Zárólövészet. A polg. céllövészegyesület ma vasárnap, okt. 16-án kezd meg 3 vasárnapon át tartandó zárólövészetét, még pedig a 10 körű 200 m. távol céllapokra.

Kinevezés - áthelyezés. Az igazságügyminiszter Dr. Sirsich György topolyai kir. közjegyzőt Szegedre helyezte át, Dr. Teleszky Béla budapesti kir. közjegyzői helyett pedig Zentára kir. közjegyzővé nevezte ki.

Anyakönyvi hír. Az újvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 8—14-ig bejelentett születések 16, még pedig 13 fiú, 3 leány; meghalt: 11.

Disznótör. A Magyar Király jónevű vendéglőse, Müller Gyula, kinek egy izletes konyhája, mint jó italai vendégeinek megelégedését vívták ki, e hó 19-én családias jellegű disznótört rendez.

Jóváhagyott alapszabályok. Az „Ujvidéki Vadászok Egyesülete”-nek alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Árverés. A helybeli m. k. fővárhivatalnál 5 zsák nyerskávét, mely a vagyombukott Nenadovic Dragutin címére érkezett volt be, nyilvános árverésen folyó hó 20-án d. e. 10 órakor el fog adatni.

Repülő-verseny Szabadkán. Az egész világ a repülés jegyében izgul, forrong, Budapesten a világ minden részéből összegyűltek az új csudára s végül már magyar emberek is akadtak, a kik harcra keltek a levegővel. A levegő magyar meghódítói között első helyen van Szárits János szabadkai aviatikus, vármegyénk szülőtte, aki saját találmányú repülőgéppel ma vasárnap, e hó 16-án délután 3 óra után Szabadkán repülőnapot rendez. A verseny iránt városunkban is nagy az érdeklődés. A repülőnap belépő díjai rendkívül mérsékeltek, úgy hogy ennél jobb és olcsóbb alkalom sose lesz a repülés megtekintésére. Jegyeket tanácsos előjegyezni Szárits Jánosnál (Szabadka, városi számvevőség).

A bor- és husfogyasztási adók megváltása ügyében e hó 12-én tartották meg a város kiküldöttjei és a pénzügyigazgatóság képviselője a tárgyalásokat. A város eddig 120.000 koronát fizetett az államnak s most 6000 koronával többet ajánlott fel. Ezzel szemben a pénzügyigazgatóság 240.000 koronát követel. A döntést a miniszternek van fentartva, aki remélhetőleg a város javára fog határozni.

Megmentett hozomány. F. Herman ósziváci kereskedő leányát ez év tavaszán nőül vette Kaufmann Gusztáv békéscsabai órás. A házasság nem volt boldog s a fiatal asszony egyre küldte haza a panaszos leveleket, hogy nem bír megmaradni az urával, mert ez úti és kinozza. A szülők már visszahozták volna a leányukat, de nem akarták az izgága vő kezén hagyni a hozományt. Ravaszágot eszeltek ki tehát s a leány a hozományával együtt visszakerült. A zsidó ünnepekre meghívták magukhoz a leányukat és vejüket, akik szívesen fogadták a meghívást. Ezalatt F. Hermanné, az anyós elutazott Békéscsabára, ott a veje lakásán összecsomagolt mindent, ami a leányáé volt s haza szállította Szivácra. Míg a butor meg nem érkezett, csak marasztalták Kaufmann, de mikor az anyós jelentette, hogy minden rendben van, a fiatal asszony kijelentette, hogy nem megy vissza többé hozzá, majd pedig az após is figyelmeztette vejét, hogy jó lesz már hazamenni. Kaufmann asszony nélkül haza utazott s itt kellemetlen meglepetés várta. Üres szobák, üres falak fogadták, mire feljelentést tett az apósa és anyósa ellen, akik igazolták, hogy a butort Kaufmann a hozományul kapott pénzből vette s ezért az eljárást beszüntették. A pórus járót órást félvén, hogy a hozomány többi részét is vissza kell adnia, megszökött Csabáról.

Szabad a hal. A belügyminiszter sürgős rendeletet küldött a polgármesteri hivatalba, mely szerint egyes hatóságoknak a halak forgalombahozatalát megtiltó határozatát hatályon kívül helyezve, a halelárusitást megengedi, azonban figyelmezteti a közönséget arra, hogy különösen a dunai hal elkészítése körül óvatosan járjon el a halakkal; nevezetesen mielőtt azok elkészítéséhez fogna, forró vízzel öntse le, forró vízben bontsa fel és mossa ki s ugyanígy járjon el azon ruhadarabokkal is, amelyekkel a szállításkor a halak le voltak fedve.

Apollo színház. A Récsei szálloda melletti Apollo színház, mióta a budapesti vállalat

tulajdonába ment át, nap-nap után nagy látogatottságnak örvend s nemcsak a műsor változatossága, hanem főleg a tiszta és rezgésmentes képek, melyek részint történeti tárgyúak, részint humorisztikusak, vagy tájképek, vivják ki a közönség tetszését.

A szeszdó életbeléptetése. A Magyar Kereskedők Lapja híradása szerint, Lukács László pénzügyminiszter végleg megállapodott az osztrák kormányval, hogy 1911. január 1-én életbeléptetik az új szeszdó-törvény rendelkezéseit. Ausztráliában ugyan még csak a Reichsrat előtt fekszik a törvényjavaslat, de a kormány állítólag már megegyezett a pártokkal annak idején való elfogadása iránt.

Vasuti utazás és áruszállítás ingyen. Lauenburg-nak hívják azt a németországi várost, melynek polgárai ingyen utazhatnak a vasuton. 1850-től fogva élvezik a lauenburgiak az ingyen utazás kedvezményét a Büchen-lauenburgi vonalon. Érdekes történelmi előzményei vannak e privilegiumnak. 1850-ben a dán király csak oly feltétellel engedte meg a vasutnak dán területen (Lauenburg hercegségben) való építését, ha a vonal Lauenburg városát érinti. Mivel terepnehézségek miatt ezt keresztülvinni nem lehetett, a vasutat Büchen városán vezették át, kötelezték azonban a vasutat arra, hogy Büchentől-Lauenburgig szárnyvonalat építsen, amelyet a lauenburgiak ma is ingyen használhatnak. Többször tettek kísérletet, hogy Lauenburgtól e privilegiumot megváltás; a vasúttársaság 20.000 márka váltságot ajánlott fel, de ezt a község kevesellette. Ujabbán a porosz kormány akart a kedvezménynek végét vetni és 250.000 váltóságösszeget ajánlott fel. Ez idő szerint is folynak a tárgyalások.

Az új cukorgyárak és a magyar ipar. A magyar élehetlenséget mi sem jellemzi jobban, mint hogy a magyar cukorgyárak felszerelését osztrák, cseh gyárak szállítják. Mostanában, hogy több új cukorgyár felállítását tervezik, az osztrák és cseh gyárosok már erősen érdeklődnek, hogy melyik osztrák gyár (??!) kapja a megbízást a berendezésre. Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy van magyar gyár is, amely speciálisan cukorgyár felszerelés előállításával foglalkozik. Szóval: „Pártoljuk a hazai ipart.”

Az Iskola egyesület bélyegei. Egy hónapja annak, hogy a fővárosi nagyobb tőzsdék, valamint az ország összes könyv és papirkereskedéseinek kirakataiban feltűntek azok a művészi kiállítású bélyegek, a melyeket több fűrdő, természeti szépség látképével, néhány kiváló műalkotás képével, két fillér árban kibocsátott a Magyar Iskola Egyesület. Amint értesülünk, ez az egy hónap szinte nem várt eredményt mutat fel, nemcsak az apró diáksereg bélyegyűjteményeibe kerültek bele a bélyegek, amelyeket néhány lelkes kereskedő cég számláira is ráilleszt, de a nagyközönség vásárló kedve is olyan arányban jelentkezett, ami nálunk eddig alig volt tapasztalható hasonló esetekben. Ezrével kerülnek naponta a postaszekrényekbe olyan levelek, a melyek hátlapját ezek a valóban szép bélyegek zárják le, jelölve annak, hogy egyrészt a mi közönségünk tud lelkesülni minden nemes, kulturális cél és a magyar nyelv terjesztésére irányuló törekvés támogatásáért, másrészt a művészies munkát is tudja értékelni. Az Iskola egyesület bélyegei városunkban Schäffer Péter utóda, Urbán Ignác és Herger Ágost. könyvkereskedésében kaphatók.

A Dunából származó homokot a téli zöldség félék elrakásánál csakis tűzön történő jó felmelegítés után használjuk, mert a kolerabacillusok így megsemmisülnek, ártalmatlanná lesznek.

Hirlapíró mindenki. A szabadkai járásbírósnál a napokban egy állásnélküli könyvelő volt beidézve. Mi a foglalkozása? kérdi tőle a bíró. — Hirlapíró vagyok, feleli fölényesen a könyvelő ur. — Melyik lapnál dolgozott? — Sehol se. Akkor nem lehet hirlapíró. — Hát kérem, bíró ur, úgy áll a dolog, hogy könyvelő voltam egy helybeli banknál, de most újságíró akarok lenni. — A járásbíró mosolygott a ravaszágon és a kitűnő hirlapíró nacionléjában egyszerűen beirta, hogy állásnélküli magánhivatalnok.

A *Pesti Hirlap* az új október — decemberi évnegyed küszöbén felhívja a magyar olvasóközönség figyelmét a következőkre: A *Pesti Hirlap* ma elvitázhatatlanul az ország legelterjedtebb tehát legkedveltebb lapja. Kormánytól és pártoktól mindig független, szabad-elvű újság volt s az is marad, a kifelé gravitáló és nemzeti jellegű irányzatokkal szemben az alkut nem ismerő magyar nemzeti politika szószólója. A *Pesti Hirlap* a nők kedvence, mert munkatársai közt vannak a nők legkedveltebb írói: Szabóné-Nogáll Janka, Lux Terka, gr. Vay Sándor, Bokor Malvin, stb. A *Pesti Hirlap* speciális rovatai: Vasárnapi krónika, Hétköznapiak, Kis komédiák, Kulisszák mögül, Pesti erkölcsök, Vidéki esetek (csupa humoros tartalommal) s az Esti levél és Mindennapi problémák (aktuális társadalmi kérdések megbeszélése), külön kedvezményeket is nyújt előfizetőinek, akik a *Divat-Salon* című kitűnő divatújságot féláron rendelhetik meg és *karácsonyi ajándékkul* kapják a *Pesti Hirlap* nagy képes naptárát. 1911. évi díszes képes naptárát gazdag szép-irodalmi és közhasznú tartalommal s az év eseményeit és több szereplőit megjelenítő képekkel minden új előfizető is megkapja, aki legalább október óta előfizetője a lapnak. A *Pesti Hirlap* előfizetési ára negyedévre 7 k. A *Divat-Salon*nal együtt negyedévre 9 korona. Kiadóhivatala, hova az előfizetést legcélszerűbb postautalványval beküldeni, Budapest, V. ker., Váci-körút 78.

Naetter Lujza cs. és kir. udvari szállító Budapest, Andrassy-út 7. Külföldön szerzett újdonságok, sirkoszorú különlegességek, sirdiszítések s egyéb diszműrekek beszerzésére legmelegebben ajánljuk; vidéki rendeléseket pontosan teljesít. Telefon 28—55.

Jogi vizsgákra való készülés megkönnyítése. Dr. Dobó jogi szeminárium Kolozsvárt azok érdekében, akik jogi vizsgáikat szeptember hónapban, avagy esetleg később akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felölélő jegyzeteit már most kikölcsönzi, az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti, s végül többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégzett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézek mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészíti. Tanrendszerét és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról” díjmentesen megküldi.

Olyan egyének, akik sokat ülnek és kevés mozgást végeznek, majdnem mindannyian nehéz székelésben szenvednek. Egy fél pohárnyi természetes **Ferenc József**-keserűviz reggelenként éhgyomorral használva, megszünteti a bél renyheséget anélkül, hogy más orvossághoz kellene folyamodni.

A „Medical Mirror” című amerikai orvosi szaklap ezért a következőket írja:

„A természetes Ferenc József-keserűvizre minden székrekedés meggyógyul”.

Légy üdvözölve drága hatyu . . .

- láthatja, igazgatócskám, hogy nem megy. Rekedt vagyok, nem énekelhetek. Ugy, én csak azt látom, hogy maga nem okos. Egy művész, a ki nem vesz azonnal Fay-féle szodeni valódi valódi ásványpasztillát, ha indiszpozíciótól fél, megérdemelné, hogy egy hónapi fizetésének elvesztésére ítéljem. Hozasson azonnal egy doboz szodent. Most két óra, ön 8 órakor énekelni fog és csodának kellene történnie, ha a szodeni pasztilla nem szabadítaná meg hangszálait. A szodeni dobozonként csak 1 kor. 25 fillérbe kerül, de hamisítást vissza kell utasítani.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV/1. Gross-Neugasse 17.

Felélős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Politikai főmunkatárs **Medvetzky Imre.**
Laptulajdonos: az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

APOLLÓ Színház

Ujvidék.

A lelegegánsabb közönség kedvelt szórakozó helye. Kétnaponként változó elsőrangú, fővárosi, szigorúan családias műsor! — Kényelmesen berendezett, jól szellőztetett helyiség.

A képek szilárdak, világosak és rezgésmentesek.

Előadás kezdete hétköznaponként este 6-tól 11-ig.
Vasár- és ünnepnap d. u. 4-től.

BARTH DOMONKOS
könyvkötő és dobozkészítő
Ujvidék, Zrinyi Ilona-utca 15.

Állandó raktáron tart: üzleti és jegyzőkönyveket minden nagyságban, női kalapdobozt 80 fillértől, posta és szabó skatulyákat 50 fillértől felfelé — jobb mint a bőrönd, mivel könnyű, igen erős és tartós! Dobozok mérték szerint, valamint postai megrendelések azonnal szállíttatnak és olcsó árban számíttatnak. Könyvkötések legmodernebb kivitelben; kívánatra minták a házba küldetnek. Elvállalok szakmamban vágó mindennemű munkákat s kezeskedem a legjobb kivitelről.

Teljes tisztelettel
BARTH DOMONKOS.

Jó házból való fiu tanulónak felvétetik
FRIEDMANN SÁNDOR nyomdájában
:: Ujvidék, Rákóczi Ferenc-út 11. szám. ::

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, diszcserjék, tülevelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok
(elsőrendű áru) európai és amerikai sáma és gyökerecs vesszők, Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Eredeti szerémi hegyi

BOROK

eladása 50 literrel felfelé
hordókban és palackokban.

Kész új hordók forrázva
állandóan raktáron vannak.

Wachtl Imre kádár
Ujvidék, Petőfi-utca 8. szám.
(saját házában).

Védjegy: „Horgony”

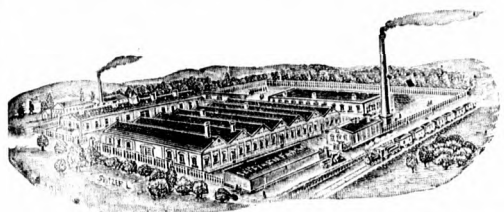
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvénynél, oszúnnál és meghűléseknél.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter** gyógyszerár az „Arany oroslánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Zikmund és Tsa gépgyára vas- és Lágyvasöntődéje Ujvidéken.

Gyárt: mezőgazdasági gépeket, öntött vas és lágyvasöntvényeket saját és beküldött minták után, továbbá transmissiókat és szíjkerekeket, gőzkazánokat és vıztartányokat. E szakmába vágó javításokat gyorsan és olcsón készít.

Tervezetekkel és árjegyzékekkel ingyen szolgálunk.

Fábri szálloda átvétele Ujvidéken.

Van szerencsém a mélyen tisztelt helybeli, vidéki, valamint a kereskedelmi utazó urak szives tudomására juttatni, hogy az ujonnan átalakított 24 vendégszobát, egész ujonnan berendezett kávéházat és éttermet

1910. október hó 1-én

saját kezelésembe átvettem.

Minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy t. vendégeimnek megelégedését kiérdemeljem és hogy a tiszta 24 vendégszobámmal, ujonnan berendezett kávéházzal, valamint izletes konyhámmal s jó italokkal kényelmes otthont adjak.

A kávéházban naponta elsőrendű zenekar hangversenyez, a vendégszobák villanyvilágítással, nyáron szép kerthelyiség, minden vonatnál saját kocsim áll a t. vendégeim rendelkezésére. Mindezen előnyök mellett a szobaárak mérsékeltek és családi lakosztályokat hosszabb tartózkodás mellett mérsékelt árban bocsátok t. vendégeim rendelkezésére s mint a magy. Országai Kereskedelmi Utazók egyesületének pártoló tagja a m. t. utazó uraknak az összes szállodai, kávéházi, éttermi számlából 5 százalék szelvény fizetés engedélyt adok.

Szives pártfogást kér
Rockenstein József
a Fábri szálloda bérloje.

Magyarázat.

Hogy mennyire köztudomása a közönségnek az a tény, hogy

kolerajárvány

veszélyének esetén a tisztaság mellett

legjobb óvszer az ESTERHÁZY-COGNAC,

annak legjobb bizonyítéka a renkvizli fogyasztás. Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az Esterházy cognacgyár két Egrot-féle főző-készüleke

1,752.000 liter bor

termelő képességet foglal magában.

Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja, mivel védekeznek a

kolera ellen.

Ez a magyarázata a rendkívüli nagy fogyasztásnak,

Az Esterházy-cognac mindenütt kapható.

Központi iroda:

Budapest, V., Csáky-utca 14.

Szives tudomásul.

Mély tisztelettel hozom a nagyérdemű közönségnek szives tudomására, hogy a

„Vadászkürt”

sörcsarnokot és éttermet (II. Rákóczi Ferenc-út 4. sz., a városház átellenében) átvettem és azt a mai kornak megfelelően átalakítva, a legszolidabb alapon tovább fogom vezetni, úgy hogy családoknak bármely időben igen kellemes szórakozást nyújthatok.

Naponta elsőrendű cigányzenekar hangversenyez.

Tiszta, izletes konyha, saját felügyeletem alatt. Naponta friss és izletes villásreggeli, ebéd és vacsora nagy választékban olcsó ár mellett. Kétféle szeremi fajborok, elsőrendű kőbányai sör. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Abonenseket a lehető legjutányosabb áron elfogadok.

A nagyérdemű közönség nagybecsű támogatásáért esedezve, vagyok kitűnő tisztelettel

Hirschfeld M.
vendégloj.

Évről-évre gyarapodó vevő körünk áruszükséglete sok cikkben jelentékeny mennyiséget tesz ki.

Cégünk ennek következtében közvetlen a termelővel kötött egyezségek alapján NAGY előnyökhöz jutott; de ezen előnyöket kizárólag nagybecsült vevőinek biztosítja.

Fűszer, csemege, Kávé és bor szükségletét
legolcsóbban tehát

Wagner Testvérek

cégnél UJVIDÉKEN szerezheti be.

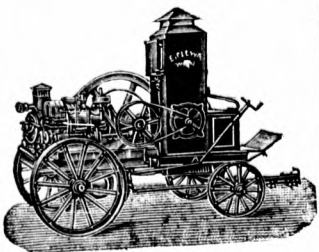
Saját érdekében kérjen árlapot.

32—50.

Benzin-, szivógáz-,
nyersolaj-, gőz-, petrolin-
és világítógáz-

MOTOROK.

Benzinlokomobilok.

Plewa és Társa

gép- és motorgyár

WIEN,
XVII. Wattgasse 78—80.

Sürgőnycim:

Plewa, Wien-Hernals.

Kerületi képviselők kerestetnek.

Minden rendszerű és nagyságu

sütőkemencék,

keverő- és gyurógépek,

az összes sütőipari

segédgépek, eszközök és

sütőkemence-armatúrák.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

BERGER RIZZI gépirói, könyvviteli és gyorsírói

ooo **SAKISKOLÁT NYITOTT,** ooo

mely minden hó 1-én és 15-én kezd az illető tanfolyamot, még pedig szigorúan szakképzett, lelkiismeretes és célszerű vezetés mellett.

A legujabb rendszerű írógépek!

A gépirás tanfolyama 2 hétig, a könyvvitelé és gyorsíráse 4 hónapig tart. Oktatás nyerhető a német nyelvben is

DIJAK: a gépirás egész tanf. 20 kor., könyvviteli 12 kor., gyorsírói 10 kor., a német nyelvi 8 kor. havonként. Bővebb felvilágosítás és jelentkezés Hán-utca 5. sz.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

TÖRLEY
≡ TALISMAN ≡
≡ CASINO ≡ RÉSERVÉ ≡

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pemetefü cukorkánál.**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.
Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el.

➔ **Tyukszem és lábizzadásban szenvedőknek!** ➔

„MAGNIFIK“ feltétlen biztos hatású tyukszemirtó 5—6 bekenés után a tyukszem kipusztul. **Ára korona 1.50.**

„CONTRASUDOR“ feltétlen biztos hatású ásványpor láb vagy egyéb testrészi izzadás ellen. **Ára korona 1.—.**

Egyedüli képviselő Ujvidéken
Weisz Vilmos cipőárúháza tulajdonos **Ferencz József-tér 3. (Wagner palota).**
Egyben ajánlom dusan felszerelt **Amerikai, angol és Kobrak-cipő raktáramat.**
Hygienikus gyermekcipő osztály.
Szolid kiszolgálás szabott árak mellett.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetételük következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségeknel, csúzos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 22.
Külföldi igazgatóság: **EPERJES**

Rohitsi

Tempel -forrás. Szénsavdús, diätetikus, ártó asztali ital. — Elősegíti az emésztést és anyagcserét.
Styria Legteljesebb gyógyforrás. — Indikáció: idült gyomorhurut, vesebajok, Bright-féle vesebajok, lépdaganatok, májbetegségek, sárgaság, anyagcsere betegségeknel, a légutak hurutos bántalmainál.
Donati a maga nemében a leggazdagabb tartalmu gyógyforrás legcélszerűbb hatású. Foképen indikáció: idült békúrtnál, obstipitónál, ep. kolik. és zsi bajainál, szusz. al és cukorbetegségnél.

Legdúsabb természetes magnézium-glaubersósforrások
Nagybani raktár Magyarország: **Hoffmann József, Budapest, V. Báthory-u. 8.**

Hirdetések felvételnek a lap kiadóhivatalában és **Friedmann Sándor** nyomdai műintézetében Rákóczi-ut 11. sz.

Eredeti „OTTO“ motorok

benzin, benzol, petrolin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására a legalkalmasabb és legolcsóbb üzemelő.

Biztos, nyugodt üzem!
Kiessling E. és Társa, Leipzig-Plagwitz
gyártmányu famegmunkáló gépek, asztalosok és fűrésztelepek részére.

A magán járó eredeti „OTTO“
benzinlokomobilok nélkülözhetetlenek minden gazdának, Gép motor- és Hengerolajok, Hajtószijak stb. stb.

Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien
Fióktelep: Ujvidék **Temerini-utca 1.**
Kérjen árjegyzéket és költségvetést!

Erőteljes jóízű ad főztének az a háziasszony, aki **MAGGI-féle kockából** á 5 f

Egy kocka csupán 1 liter forró vízzel leöntve 1 tányér kész, finom húslevest ad. készült húslevessel önti fel a hamislevéseket, főzélékeket mártásokat, sülteket stb.